

Kansainvälinen julkaiseminen oikeustieteessä

Oskari Juurikkala

18.9.12

Sisällysluettelo

1. Yleistä	2
a. Oppaan tarkoitus	2
b. Oikeustiede maailmalla	2
2. Julkaisufoorumin valinta: aikakauskirjat	3
a. Periaatteet	3
b. Lehtimarkkinat	3
c. Käytännöllisiä eroja	4
3. Kirjoitusohjeita	6
a. Selkeä tutkimusongelma (<i>research question</i>)	7
b. Omaperäisyys (<i>contribution</i>)	7
c. Rakenne	8
i. Otsikko (title)	8
ii. Tiivistelmä (abstract)	8
iii. Johdanto (introduction)	9
iv. Pääosiot (sections/parts)	9
v. Loppupäätelmät (conclusion)	9
d. Viittaukset (<i>references/footnotes</i>)	10
e. Kielenhuolto	11
4. Monografian julkaiseminen	11
a. Markkinapotentiaali	12
b. <i>Book Proposal</i> : muutamia yksityiskohtia	12
5. Lopuksi	13

1. Yleistä

a. Oppaan tarkoitus

Tämän oppaan tarkoitus on auttaa nuorta oikeustieteen tutkijaa julkaisemaan tutkimuksiaan kansainvälisissä (erit. englanninkielisissä) julkaisukanavissa. Osa ohjeista ja suosituksista pätee yleisemmin, mutta tarkastelun kohteena ovat erityisesti eurooppalaiset (englanninkieliset) ja amerikkalaiset julkaisukanavat. Pääpaino on artikkelijulkaisuilla; lopuksi kommentoidaan pintapuolisesti monografian kansainvälistä julkaisemista.

Vaikka oikeustiede onkin vahvasti kansallinen ala, ulkomaisen tai kansainvälisen julkaisemisen arvostus on yhä korkeampaa. Yliopiston strategiassa kansainvälisyys on keskeinen kriteeri, ja se näkyy rahoituksen jakamisessa, rekrytointipäätöksissä yms. Myös tieteellisten ansioiden arvioinnissa kansainvälisyydellä on suuri painoarvo. Lisäksi arvostetaan laaja-alaisuutta, eli nuoren tutkijan on syytä välttää liiallista erikoistumista (esimerkiksi tiettyyn aiheeseen, julkaisukanavaan tai harvinaiseen kieleen).

Suomalaisessa oikeustieteessä monografioita pidetään yhä keskeisenä saavutuksena. Sille on sekä hyviä että huonoja syitä. Tosiasia kuitenkin alkaa olla se, että yleisiltä akateemisilta meriiteiltään monografia vastaa vain 1,5–2 hyvää artikkelia (ei esimerkiksi neljää hyvää artikkelia!). Myös oikeustieteessä painotus on muuttumassa. Näin ollen, mikäli haluaa edetä yliopistomaailmassa, kannattaa varsinkin nuorena panostaa hyviin, etenkin ulkomaisiin/kansainvälisiin artikkelijulkaisuihin. Niillä on ansioluettelossa työmäärään nähden enemmän painoarvoa, ja niitä myös siteerataan muiden tutkimuksessa suuremmalla todennäköisyydellä kuin monografioita.

b. Oikeustiede maailmalla

On tärkeä ymmärtää, että kansainvälisessä ja etenkin englanninkielisessä oikeustieteen tutkimuksessa parhaiten pärjää "*law in context*" eli oikeuden tutkimus yhteiskunnallisessa kontekstissa. Esimerkiksi artikkelien "*yhteiskunnallinen relevanssi*" on tärkeä osa lehtien laatukriteerejä.

Tämä tarkoittaa, että toisin kuin Suomessa, puhdas *lainoppi tai oikeusdogmatiikka* (engl. *legal doctrine*) nähdään pikemminkin käytännön juristien tehtävänä. Niinpä esimerkiksi oppikirjoja ei pidetä tieteellisinä ansioina. Tieteellisen tutkimuksen on siis sanottava jotain enemmän kuin vain kommentoitava pykälien tulkintaa. Tähän ovat syynä mm. oikeuskulttuurien erot sekä tutkijoiden suurempi määrä muilla kielialueilla.

Nuoren tutkijan on tärkeä sisäistää tämä todellisuus, koska se on otettava huomioon jo artikkelin suunnitteluvaiheessa. *Law in context* -tyyppinen tutkimus ei sinänsä sulje pois oikeusdogmaattisia kysymyksiä, mutta ne on osattava "kehystää" yhteiskunnallisesti. Tämä on taito, jonka voi oppia helposti. Kyse ei siis ole siitä, että kaiken pitäisi olla oikeussosiologiaa tai oikeustaloustiedettä, vaan siitä, että tutkimusongelma liitetään laajempaan kontekstiin.

2. Julkaisufoorumin valinta: aikakauskirjat

a. Periaatteet

Tähtää rohkeasti huipulle. Jos julkaisemisella ei ole kiirettä, kannattaa yrittää parhaisiin tai ainakin laadukkaisiin lehtiin. Nimittäin jos oma juttu on hyvä, se voidaan hyväksyä yllättävänkin hyvään julkaisuun (yleensä tietyin parannuksin). Joka tapauksessa lehdistä saa yleensä arvokasta palautetta.

Palautteen vastaanottaminen on aluksi haastavaa. Siihen pitää kuitenkin tottua, ja siitä on yleensä aidosti hyötyä, vaikka juttua ei otettaisi julkaistavaksi. Palautteen vastaanottaminen on vaikeaa, mutta kannattaa ajatella, että palautteen kirjoittaja on todennäköisesti nähnyt runsaasti vaivaa sen tuottamiseen (yleensä ilman minkäänlaista palkkiota), joten kaikesta huolimatta hän on tehnyt sinulle palveluksen. Vaikka palaute tuntuisi ensin tyhmältä, parin päivän jälkeen yleensä huomaa, että se on asiallista ja perusteltua (on toki poikkeuksia).

Palauteprosessi (*review*) kestää yleensä 2–6 kuukautta. Etenkin eurooppalaisilla lehdillä on yleensä ns. *eksklusiivisuusvaatimus*, eli juttua ei saa tarjota muille samaan aikaan. Tämä vaatimus selittyy sillä, että lehdet käyttävät runsaasti aikaa ja vaivaa juttujen lukemiseen, joten he haluavat varmistua investoinnin mielekkyydestä. Kirjoittajan kannalta ongelma on siinä, että jos lehti ei juttua ota, julkaisuprosessi voi venyä runsaastikin.

Joskus on kiire julkaista (esimerkiksi aihe on hyvin ajankohtainen ja vanhenee nopeasti). Silloin voi olla tarpeen minimoida riskit ja tarjota juttua vähemmän arvostettuihin lehtiin. Tämän pitäisi kuitenkin olla poikkeus pääsäännöstä.

Kirjoitusvaiheessa voi pitää mielessä esim. *viisi kohdelehteä*, joihin uskoo jutun sopivan (aihepiiri, kohdeyleisö, pituusvaatimukset). Sitten voi lähteä tarjoamaan huipulta, ja edetä alaspäin, jos ei tule menestystä. Alla on tarkempaa pohdintaa kohdelehtien valinnasta.

Toisaalta on tärkeä tietää, että amerikkalaiset oikeustieteen julkaisut (*law reviews*), noudattavan hyvin erilaista julkaisuprosessia. Niillä ei yleensä ole eksklusiivisuusvaatimusta, vaan ne sallivat "hakuammunnan" eli tarjoamisen vapaasti eri lehtiin. Se helpottaa ja nopeuttaa prosessia. Lisäksi amerikkalaiset lehdet arvioivat juttuja nopeammin, koska ne joutuvat ikään kuin kilpailemaan keskenään hyvistä jutuista. Selostan myös amerikkalaista prosessia tuonnempana vähän tarkemmin.¹

b. Lehtimarkkinat

Alkuvaiheessa voi olla vaikea hahmottaa, mihin omia juttuja voisi tarjota. Kannattaa siis käyttää jonkin verran aikaa "markkinoiden" opetteluun. Se on tutkijalle välttämätöntä osaamis-pääomaa. Kaikkia lehtiä ei

¹ Hyvä johdatus amerikkalaiseen julkaisuprosessiin on oheinen artikkeli: Nathan H. Saunders, "Student-Edited Law Reviews: Reflections and Responses of an Inmate", 49 *Duke Law Journal* 1663-1687 (2000), <http://scholarship.law.duke.edu/dlj/vol49/iss6/5>. Artikkelin liittyä laajaan keskusteluun, jossa amerikkalaisia tapoja on myös arvioitu; siitä saa aika hyvän kuvan keskeisistä "paikallisista tavoista".

tarvitse tuntea, mutta on hyvä saada näppituntuma *oman alan* keskeisistä lehdistä, niiden arvostuksesta ja julkaisukriteereistä.

Keskeisten lehtien nimiä oppii vaikka tutkimalla itseä kiinnostavien artikkelien lähdeluetteloita. Lehtien julkaisukriteerit on puolestaan selitetty seikkaperäisesti lehtien internetsivustoilla.

Mitään absoluuttisia vertailutaulukkoja ei ole olemassa. Näppituntumaa varten voi hyödyntää esimerkiksi laajasti käytetty australialaista arviointia (*Australian Research Council*):

<http://lamp.infosys.deakin.edu.au/era/?page=fordet10&selfor=1801> (2010 rankings)

http://www.arc.gov.au/era/tiers_ranking.htm (kategorioiden määritelmät)

Tosin aivan uusimmat lehdet saattavat olla hyviä, mutta niillä ei historian puutteen vuoksi ole vielä korkeaa rankingia. Lisäksi jotkut lehdet eivät sisälly tähän arviointiin lainkaan.

Myös tämä amerikkalainen sivusto on erittäin laaja (vertailuja voi tehdä eri kriteereillä):

<http://lawlib.wlu.edu/LJ/index.aspx>

Suomalaiselle tutkijalle relevanttien lehtien määrä ja luonne riippuu pitkälti omasta erikoisalasta. Useimmilla aloilla on runsaasti erilaisia eurooppalaisia julkaisukanavia (sekä englanniksi että muille valtakielillä).

Amerikkalaiset lehdet ovat luku erikseen. Sen lisäksi, että niissä seurataan toisenlaista toimitusprosessia, niiden määrä on valtavan suuri. Tästä johtuen amerikkalaiset kanavat on syytä ottaa vakavasti. Ns. geneeriset (ei-erikoistuneet) law review't julkaisevat mitä erilaisimpia aiheita, ja lisäksi Yhdysvalloissa julkaistaan runsaasti oikeustieteellisiä erikoislehtiä. Suomalaisen kirjoittajan ei pidä vierastaa amerikkalaisia lehtiä, sillä vaikka niissä yleensä julkaistaankin USA:n oikeusjärjestelmää käsitteleviä artikkeleita, se ei varsinkaan tänä päivänä ole mikään edellytys, vaan myös eurooppalainen näkökulma kiinnostaa (etenkin lukuisissa *comparative and international law*-lehdissä).

Amerikkalaisia lehtiä varten on kehitetty online-järjestelmä, jonka kautta voi tarjota juttua samalla kerralla useisiin lehtiin. Sitä kautta voi myös tutkia, mistä aihepiireistä lehdet ovat kiinnostuneita. Järjestelmän hyödyntäminen on varsin halpaa. Sen kehittäjät ovat itse oikeustieteen professoreita UC Berkeleyssä (Robert Cooter ja Aaron Edlin).

<http://law.bepress.com/expresso/>

c. Käytännöllisiä eroja

Lehtien kotisivuilta löytyy tarkempia tietoja julkaisukriteereistä. Oman jutun työstämisen kannalta on kaksi tärkeää kriteeriä:

1. Pituusvaatimukset
2. Viittauskäytäntö

Alustavia kohdejulkaisuja kannattaa pohtia ja jaotella etenkin näiden kannalta, jotta on helpompi kirjoittaa mahdollisimman "valmista" tekstiä.

Pituusvaatimukset vaihtelevat jonkin verran. *Eurooppalaisissa* lehdissä on usein toiveena *max 10 000 sanaa* (mikä ei ole kovin paljon!). Se tarkoittaa, että jos juttua alkaa olla 15 000 sanaa, täytyy (a) miettiä toista julkaisufoorumia tai (b) leikata artikkeli kahteen osaan, joita voi ehkä hieman laajentaa ja julkaista erikseen.

Amerikkalaisissa lehdissä julkaistaan paljon pidempiä juttuja. Monissa ei ole lainkaan pituusrajoituksia, kun taas useissa toivotaan nykyisin *max 25 000 sanaa*. Se on jo tosi pitkä artikkeli.

Pituusvaatimukset heijastuvat usein tyyliin, mikä seikka on syytä ottaa huomioon artikkelia laadittaessa. Etenkin *englantilaisissa* lehdissä odotetaan tiivistää ja tarkkaa ilmaisua (Keski-Euroopassa kenties vähemmän). Artikkelin hiominen julkaisua varten tarkoittaa usein lyhentämistä ja tiivistämistä, jotta siinä olisi mahdollisimman vähän "kuvailua" ja "lavertelua". Myöskään alaviitteitä ei yleensä haluta tarpeettomasti. Monissa lehdissä on nimenomainen maininta, että alaviitteissä tulee olla vain lähteitä (eli jos asiaa ei tarvitse sanoa leipätekstissä, sitä ei tarvitse sanoa ollenkaan!).

Amerikkalaisissa tyyli on erilainen. Teksti on ilmavampaa, lukijaa pidetään enemmän kädestä kiinni. Johdannossa on tapana selostaa seikkaperäisesti (jopa muutamilla sivuilla) artikkelin taustoja, referoida omia teesejä jne. Alaviitteitä käytetään runsaasti ja niihin voi vapaammin kirjoittaa lisäkommentteja (tämä vastaa käytännössä samaa kuin suomalaisessa oikeustieteessä käytetty "sisennetty kappale").

Viittauskäytännöt vaihtelevat myös. Yhteiskunta- ja luonnontieteissä on tapana aivan erilainen käytäntö, mutta se voitaneen nyt sivuuttaa. Oikeustieteessä julkaisujen kotisivuilla on tarkemmat ohjeet (myös mahdollisesti koskien kieliasua ja tiettyjä kirjoitusmuotoja). Yleisesti ottaen voidaan sanoa, että on olemassa kaksi keskeistä viittausjärjestelmää:

- a) Englantilainen, Euroopassa kohtuullisen yleinen OSCOLA (Oxford University Standard for Citation of Legal Authorities):

http://www.law.ox.ac.uk/published/OSCOLA_4th_edn.pdf

http://www.law.ox.ac.uk/published/OSCOLA_Quick_Reference_Guide_001.pdf

Tämä on viittausjärjestelmä on aika helppo oppia. Se ei ole määrättömän yksityiskohtainen, ja sille on leimallista pyrkimys "ekonomiaan" eli tiiviiseen viittaustapaan.

- b) Amerikkalainen Bluebook (käytössä useimmissa amerikkalaisissa *law review* -julkaisuissa):

Bluebook puolestaan ei valitettavasti ole niin yksinkertainen. Opas kokonaisuudessa on massiivinen kirja, eikä sitä ole ilmaisena netissä. Sitä on runsaasti arvosteltu. Toisaalta kun järjestelmän oppii, sen käyttäminen ei ole kovinkaan vaikeaa. Se on kuitenkin huomattavan tärkeää, että jos haluaa tarjota jotain juttua amerikkalaiseen lehteen, se kannattaa alusta lähtien kirjoittaa Bluebookia noudattaen.

Vaikka Bluebook ei ole netissä kokonaisuudessaan, käytännössä riittävät tiedot löytyvät netistä. Esimerkiksi tällä sivustolla on selostettu tärkeimpiä seikkoja:

<http://www.law.suffolk.edu/library/research/Bluebook/>

Myös tästä voi olla hyötyä:

<http://www.law.cornell.edu/citation/>

Tässä on lopuksi näppärä sivusto, joka auttaa alkuun:

<http://citeuslegalus.com/>

Kyseinen sivusto ei kuitenkaan toimi täydellisesti, ja eurooppalaisiin virallislähteisiin se ei anna valmiita ratkaisuja. Toisaalta viittausten ei tarvitse olla täydellisiä, koska amerikkalaisten lehtien opiskelijatoimittajat käyvät lähdeviitteet huolellisesti läpi. Lisäksi Bluebookin opetteluun auttaa suuresti se, että silmäilee amerikkalaisten julkaisujen alaviitteitä.

3. Kirjoitusohjeita

Lopuksi neuvoja artikkelien työstämistä ja viimeistelyä varten.

Ensinnäkin on suositeltavaa *kirjoittaa heti alusta lähtien aktiivisesti*. Itselleni on toiminut erinomaisesti neuvo: "Joka päivä pitää kirjoittaa ainakin tunti." Tai jos ei aina kirjoita, niin ainakin pitäisi työstää omia ideoita ja muistiinpanoja. On tärkeää, että ajatukset ovat oman työn kehittämisessä, ei vain muiden tekstien lukemisessa.

Tämä periaate auttaa monin tavoin.

- Se kohdistaa lukemista omaan tutkimukseen – mikä on hyvin erilaista kuin opiskelua ja tenttejä varten tapahtuva lukeminen. Tavoitteena ei ole ymmärtää ja muistaa kaikkea, vaan etsiä vastauksia omiin tutkimuskysymyksiin.
- Se vähentää "ramppikuumetta". Tulee kirjoittamisen tottumus.
- Se lisää kurinalaisuutta. Kirjoittamaan ryhtyminen on usein hieman raskasta, mutta siihen on vain ryhdyttävä ja sitten se on yleensä aika kivaa.
- Se selkeyttää omaa ajattelua. Mikään ei tuo paremmin esille omia ideoita ja niiden aukkoja kuin ajatusten avaaminen paperille.
- Se helpottaa omien ideoiden testaamista muilla (vaikka olisi vasta ranskalaisia viivoja).

Ennen julkaisemista on usein pakko *"kirjoittaa juttu (osittain) uusiksi"*. Siksi alustavaan kirjoittamiseen kannattaa suhtautua raakileena ja "nauruversiona", ja olla valmis muokkaamaan sitä kovallakin kädellä. Toisaalta joskus valmis teksti tulee yllättävän helpolla. Sitä helpottaa, kun noudattaa yleisiä prosessikirjoittamisen sääntöjä (esim. että johdanto kirjoitetaan viimeisenä).

Artikkelijulkaisemisen kannalta on olemassa tiettyjä laatukriteerejä, jotka pitää tuntea ja joita pitää noudattaa, jotta prosessi olisi mahdollisimman miellyttävä ja tuloksellinen. Selostan niitä seuraavaksi.

a. Selkeä tutkimusongelma (*research question*)

Artikkelin on vastattava (etenkin englantilaisissa lehdissä) selkeään ja rajattuun kysymykseen. Se ei voi olla vain jonkin teeman kuvailua tai selittämistä. Joskus tutkimusongelmaa pitää hieman vääntää rautalangasta, mutta pakko se on tehdä. Se pitää selvittää sekä itselle että lukijalle.

Tämä ei ole pelkkää pakkopullaa. Kyse on toisaalta *oman ajattelun jalostamisesta* (on pakko reflektoida enemmän sitä, mitä oikeastaan yrittää sanoa) ja toisaalta *lukijoiden kunnioittamisesta* (heitä helpotetaan näkemään, mikä artikkelissa on relevanttia ja kannattaako heidän jatkaa lukemista).

Tutkimusongelma pitää *tuoda selvästi esiin*. Ei välttämättä kannata sanoa: "my research question is...", mutta johdannosta tulisi heti käydä ilmi, mikä ongelma/aukko/tarve on olemassa ja mihin artikkeli pyrkii vastaamaan. Tällä helpotetaan sekä toimittajien että lukijoiden työtä. Ei saa olettaa, että heidän on pakko lukea koko juttu voidakseen päättää, kiinnostaako se heitä...²

Pitää kuitenkin muistaa kirjoitusprosessi: tutkimusongelma tarkentuu tutkimusta tehdessä ja saattaa muuttua kokonaankin. Siksi johdanto kannattaa kirjoittaa kunnollisesti vasta lopuksi.

b. Omaperäisyys (*contribution*)

Artikkelissa on oltava jotain uutta. Mitä omaperäisempi juttu, sitä helpompi se on saada arvostettuun julkaisuun. Voidakseen arvioida omaperäisyyttä, pitää tietää suhteellisen hyvin, mitä muut ovat aihepiiristä sanoneet.

Toisaalta omaperäisyyttä ei kannata yrittääkään arvioida aivan alkuvaiheessa. Sen arvioiminen voi nimittäin olla liian vaikeaa, koska oma idea ja sanoma jalostuvat artikkelien saadessa muotoaan. Kun luonnos on valmistumassa, on helpompi sanoa, mikä siinä on uutta ja omaperäistä.

Olennaista on tuoda omaperäisyys hienovaraisesti *mutta selvästi* ilmi. Kyse on jälleen huomaavaisuudesta lukijoita (myös päätoimittajia) kohtaan. Tällä autetaan heitä arvioimaan sitä, miksi jutun pitäisi olla kiinnostava.

Huom: omaperäisyys on tärkeä kriteeri rajauksia ajatellen. Kaikki ajatukset eivät kuulu samaan artikkeliin. Siihen tulee panna vain ne tärkeimmät, jotka vastaavat kiinnostavaan tutkimusongelmaan ja joista sinulla on jotain uutta ja omaperäistä sanottavaa.

² Suomalainen kirjoitustyyli on tässä suhteessa aivan kivikautinen. Se johtunee ennen kaikkea siitä, että meillä ei ole tehokasta kilpailua tieteellisten julkaisujen markkinoilla, joten lehtien ei tarvitse panostaa hyvään luettavuuteen.

c. Rakenne

Hyvin tärkeää on eri osien välinen yhteneväisyys ja johdonmukaisuus:

i. Otsikko (title)

Otsikkoa kannattaa miettiä perusteellisesti, tosin ei liian aikaisin. Otsikko on ensimmäinen asia, jonka potentiaaliset lukijat näkevät. Sen tulisi olla samaan aikaan (1) *kiinnostava ja kenties provosoiva* sekä (2) *riittävän deskriptiivinen*, jotta siitä voi päätellä, mistä on kyse.

Aikakauskirjat haluavat näkyvyyttä, ja otsikko on sen kannalta ensisijaisen tärkeä elementti. Siksi otsikossa tulee käyttää sanoja, jotka ovat aihepiirin kannalta tärkeitä. Hyvä keino on miettiä: *Jos olisin itse "etsimässä juuri tätä artikkelia", millaisia hakusanoja käyttäisin löytääkseni sen?*

Aika yleinen ja toimiva malli on *lyhyt ja lennokas pääotsikko + deskriptiivinen jatke*.³ Toisaalta siihen ei pidä takertua orjallisesti.

ii. Tiivistelmä (abstract)

Tiivistelmä tehdään aivan viimeisenä. Niitä näkee hyvin eri laatuista, valitettavasti. Tiivistelmään eli abstraktiin kannattaa panostaa, koska monet lukevat sen ensin ja sen perustella jatkavat lukemista tai jättävät lukematta.

Hyvä apukeino on kysyä kollegoilta mielipidettä. Heidän on helpompi arvioida, miltä abstrakti tuntuu, jos ei ole vielä tutustunut artikkeliin.

Abstraktin tulisi yleensä sisältää seuraavat tiedot:

- Mistä on kyse (aihepiiri)
- Tutkimuskysymys/tutkimusongelma
- Vastaukset ja väitteet (oma kontribuutio)

Tiivistelmässä ei kuulu olla varsinaista taustoitusta – yksi johdantolause yleensä riittää. Jos asia kiinnostaa, lukija tutustuu asiaan tarkemmin lukemalla artikkelin.

Jos ei ole taitava ilmaisemaan itseään tiivistä, apukeinona voi käyttää sitä, että ensin kirjoittaa vapaammin ja sitten lähtee tiivistämään ilmaisuja, kunnes saavutetaan ohjelmääräinen laajuus (joka vaihtelee julkaisuittain).

³ Esimerkkejä Harvard Law Review'sta: "Worth a Thousand Words: The Images of Copyright", "Parchment and Politics: The Positive Puzzle of Constitutional Commitment", "Orphan Business Models: Toward a New Form of Intellectual Property".

iii. Johdanto (introduction)

Johdannon keskeinen funktio on *houkutella lukija mukaan*. Se tarkoittaa myös lehtien toimittajia (heidän perustehtävänsä on kanavoida lehteen vetäviä artikkeleja, joita muut haluavat lukea). Johdannon keskeinen sisältö on seuraava:

- Tutkimuskysymyksen esittely ja perustelu (tutkimustarve, uusi näkökulma).
- Keskeiset tulokset (mitä aiot väittää eli mikä on vastauksesi tutkimuskysymykseen).
- "Roadmap" eli mistä osista artikkeli koostuu.
 - Tämän osalta tekninen tarkennus: Euroopassa artikkelin pääosioita kutsutaan yleensä sanalla *section*, Yhdysvalloissa sanalla *Part* (oikeustieteessä).

Johdannon pituudella ei ole selkeitä rajoja, mutta karkeasti ottaen sen tulisi olla noin 10 % artikkelista (eli normaalisti noin 1000 sanaa). Amerikkalaisissa lehdistä on usein pitkiä johdantoja, joissa referoidaan asian taustoja sekä omia väitteitä seikkaperäisemmin. Näihin kysymyksiin saa hyvän tuntuman silmäilemällä kohdelehtiä.

iv. Pääosiot (sections/parts)

En tässä käsittele asiasisällön rakentamista, mutta muutama tekninen seikka on syytä mainita.

Vaikka tieteellinen artikkeli ei olekaan romaani, sen tulisi mahdollisuuksien rajoissa olla "hyvä tarina", tai vähintäänkin loogisesti selkeä tarina. Sen aikaansaaminen on luova prosessi, jota ei voida alistaa kankeisiin kaavoihin. Tämä tarkoittaa sitä, että ei kannata liian orjallisesti sitoutua tiettyyn rakenteeseen tai esitystapaan, vaan juttua työstäessä kannattaa joskus pysähtyä miettimään, *millä muulla tavalla tämän voisi tehdä*. Vaihtoehtoisten rakenteiden miettiminen johtaa toisinaan yllättäviin oivalluksiin ja voi avata mahdottomalta tuntuvia hankaluuksia.

Lisäksi kannattaa huomioida eri pääosioiden välinen *tasapainoisuus*. Esim. jos kyse on 10 000 sanan artikkelista, pääosioita voisi olla esimerkiksi noin 3 x 3000 sanaa. Ei tietenkään tarvitse olla näin, mutta se on hyödyllinen nyrkkisääntö. Esimerkiksi jos olisi vain yksi "pääosio", se pitäisi jakaa useampaan, ja jos pääosioita on 5 tai enemmän, kannattaa yrittää yhdistellä niitä hieman. Jos jokin osio jää alle 1000 sanan, se voi tuntua vähän orvolta, joten sen liittäminen toiseen osioon voi näyttää paremmalta. Nämä tyyliseikat eivät ole prioriteetti, mutta niillä artikkelista saadaan miellyttävämpi lukijaa kohtaan, ja lisäksi *hyvin viimeistelty* vaikutelma parantaa huomattavasti julkaisutodennäköisyyttä.

v. Loppupäätelmät (conclusion)

Loppupäätelmät kirjoitetaan lopuksi, samoin kuin johdanto. Myös siihen on syytä panostaa. Loppupäätelmät voivat sisältää ainakin seuraavia kohtia:

- Tutkimustulokset eli keskeiset teesit toistetaan. Joskus niitä on syytä hieman liioitella, tai ainakin esittää rohkeasti. Suomalaisessa perinteessä on tapana vähätellä omia saavutuksia, mutta englanninkielisessä tutkimusperinteessä omia löydöksiä on tapana alleviivata, ja se tekee jutuista mielenkiintoisempia.
- Tulosten yhteiskunnallisia implikaatioita voi avata loppupäätelmissä.
- Tässä voidaan myös viitata jatkotutkimusmahdollisuuksiin. Se ei aina ole tarpeellista tai sopivaa, mutta joskus artikkeli on nostanut esille uusia kysymyksiä, joihin ei ole voitu vielä vastata, joten niitä on syytä mainita. Tai artikkeli on voinut tuoda uuden tulkintänäkökulman, joka voisi tarjota vastauksia myös muissa konteksteissa.

d. Viittaukset (*references/footnotes*)

Lähdeviitteillä on useita eri funktioita. Periaatteessa kyse on nojautumisesta jonkun muun auktoriteettiin, jolloin ei tarvitse ikään kuin itse todistaa kaikkea. Käytännössä viittauksilla on muitakin tarkoituksia, joista tärkein on *laajan lukeneisuuden osoittaminen*. Nimittäin jos lähteitä on paljon, ne antavat hyvän yleisvaikutelman, jolloin kaikki kirjoittajan väitteet tuntuvat perustelluilta. Hyvin perusteltua artikkelia kirjoittaessa viittauksia tulee luonnostaan paljon.

Alkuvaiheessa ei silti tarvitse olla paljon lähteitä. Niitä voi lisäillä juttua työstäessä. Ihmisillä on erilaisia kirjoitustaipumuksia, mutta yleensä on helpompi ensin keskittyä "tarinan" ja omien väitteiden rakentamiseen, ja vasta myöhemmin panostaa "alaviitepippurointiin". Tässä asiassa jokaisen on etsittävä ja kehitettävä oma tyylinsä.

Eri viittaustekniikat (kuten OSCOLA ja Bluebook) on ehdottomasti otettava huomioon. Kun juttua tarjotaan lehteen, sen viittausten on oltava tarjoamisvaiheessa lehden kriteerien mukaiset. Jos näin ei ole, juttua saatetaan harkita, mutta se saa arvioijat lukemaan koko juttua kriittisemmin. Alaviitteiden muokkaaminen lehden kriteerien mukaisesti vie toki jonkin verran aikaa, mutta se on vain hyväksyttävä.

Lisäksi pitää muistaa, että lehtien tyylit ja toiveet vaihtelevat. Eurooppalaiset lehdet eivät edellytä yhtä paljon alaviitteitä kuin amerikkalaiset, etenkin opiskelijoiden toimittamat (*student run*) lehdet.⁴

Viitteiden hallintaa varten on olemassa hyviä ohjelmia, kuten *RefWorks* ja *EndNote* (tosin en itse ole niitä vielä opetellut käyttämään ja selviän hyvin ilmankin). Niillä voi säästää aikaa ja vaivaa. EndNotella on myös nettipohjainen versio, johon kuulemma Helsingin yliopistolla on lisenssi.

Viittausten kanssa kannattaa hyödyntää Wordin viittausominaisuuksia. Niihin kuuluu esimerkiksi *cross-reference –toiminto* (se löytyy References-valikosta). Se on erittäin hyödyllinen, koska sekä OSCOLA että Bluebook vaativat viittaamaan aiemmin mainittuihin lähteisiin mainitsemalla kyseisen alaviitteen: esim. "(n 10)" tai "*supra* note 10". Sisäiset viittaukset (cross reference) eivät tosi päivity automaattisesti, vaan F9-nappia painamalla. Eli pitää valita alaviitteet (esim. "valitse kaikki" –toiminnolla) ja sitten painaa F9 ("päivitä kentät").

⁴ Yhdysvalloissa "*student run*" ei ole pejoratiivinen ilmaisu: useimmat johtavat oikeustieteen lehdet (esim. *Harvard Law Review*, *Columbia Law Review*, *Yale Law Journal*) ovat opiskelijoiden toimittamia.

e. Kielenhuolto

Kielenhuolto on ehdottoman tärkeä yksityiskohta ennen jutun tarjoamista lehdille. Pienetkin kielivirheet heikentävät uskottavuutta dramaattisesti.

Ei pidä luottaa liika omaan englanninkielen osaamiseen. Varsinkin prepositioiden ja ilmaisurakenteiden kanssa tulee helposti virheitä taikka muuten vain kömpelöä kieltä. Lopputuloksen ei tarvitse olla Shakespearea, mutta isoimmat virheet on syytä korjata.

Yliopiston henkilökunnalla on oikeus käyttää yliopiston kielentarkistuspalveluja. Jos et tiedä, onko sinulla niihin oikeus, ota selvää. Muutoin kannattaa harkita palvelujen ostamista – tai englanninkielisten tutkijakontaktien luomista, jotta voi pyytää heitä tarkastamaan omia juttuja.

4. Monografian julkaiseminen

Monografian julkaiseminen englanniksi sisältää toisenlaisia haasteita ja pelisääntöjä. En tässä yhteydessä mene asiaan yksityiskohtaisesti, mutta esitän muutamia havaintoja ja periaatteita, jotka on syytä ymmärtää, jos harkitsee oikeustieteellisen kirjan julkaisemista kansainvälisillä foorumeilla.

Ensinnäkin on tärkeä pohtia, millaisen kirjan haluaa julkaista ja miksi. Olisiko kyseessä oppikirja vai tieteellinen kontribuutio? Miten suurelle yleisölle se olisi tarkoitettu? Miksi se ylipäänsä pitäisi julkaista monografiana? Näiden kysymysten pohtiminen auttaa selkeyttämään suunnitelmia ja tekemään paremman ehdotuksen eli *book proposalin* (tai jättämään sen tekemättä, jos siihen ei löydy riittävän hyviä perusteluja).

Englanninkielisten kustantajien määrä on suuri, sillä myös amerikkalaiset kustantajat on otettava huomioon, mikäli aihe sen sallii. Kuitenkin, jos kyse on eurooppalaisesta oikeustieteestä, etusijalla ovat englantilaiset ja eurooppalaiset kustantajat. Niillä on varsin erilaisia julkaisuprofiileja, joista saa tuntumaa tutkimalla niiden katalogeja. Karkeasti voidaan sanoa, että Oxford University Press on "suurin ja kaunein". Sen jälkeen tulevat ainakin Cambridge University Press ja Hart Publishing sekä sitten Palgrave-MacMillan, Ashgate ja Kluwer. Käytännössä harkinnan on perustuttava arviointiin kirjan ja kustantajan yhteensopivuudesta.

Kustantajien nettisivuilla on yksityiskohtaisia ohjeita siitä, mitä *book proposalin* tulee sisältää. Ohjeet vaihtelevat hieman, mutta pääperiaatteet ovat samoja. En siis selosta asiaa yksityiskohtaisesti, vaan keskityn muutamiin erityisaiheisiin, joita ohjeissa ei yleensä mainita.

a. Markkinapotentiaali

Akateemiset kustantajat eivät harjoita hyväntekeväisyyttä, vaan liiketoimintaa. Tämä on periaate, joka on syytä sisäistää ja pitää mielessä koko julkaisuprosessin aikana. Vaikka kyse olisi kuinka ylevästä tieteellisestä toiminnasta tahansa, sen julkaisemisen pitää olla kustantajalle taloudellisesti kannattavaa. Akateemisia kustantajia on runsaasti ja niillä on erilaisia profiileja ja tavoitteita, mutta kaikki ovat kiinnostuneita kirjan *kaupallistamisen mahdollisuuksista*. Kilpailu on kovaa, ja suuri osa akateemisista kirjoista on tappiollisia, joten kustantajat ovat ymmärrettävästi varovaisia kustannuspäätösten suhteen, vaikka ne pitäisivätkin käsikirjoitusta *tieteellisesti* laadukkaana.

Nuorelle tutkijalle tämä on haaste, koska kirjan markkinoitavuus riippuu paitsi kirjasta, myös kirjoittajan maineesta. Kun mainetta ei ole, markkinoitavuuden on perustuttava aiheeseen. Aiheen on siis oltava ajankohtainen ja kiinnostettava riittävän suurta yleisöä. Oman mielenrauhan kannalta on myös tärkeä muistaa, että hylkäyspäätös ei välttämättä tarkoita tieteellisten meriittien puutetta; aihe saattaa yksinkertaisesti olla liian pientä yleisöä kiinnostava.

Erittäin tärkeä kysymys on, voisiko potentiaalista kirjaa hyödyntää oppikirjamateriaalina. Jos kyllä, se täytyy tuoda selkeästi esille, koska silloin kirjan markkinoitavuus moninkertaistuu. Erikoisalojen kirjoja nimittäin myydään vain pieniä määriä, mutta oppikirjakäytössä olevia myydään runsaasti. Ideaalitapauksessa kirjaa voitaisiin hyödyntää perustutkintotasolla (*undergraduate textbook*); käytännössä se on harvoin mahdollista, mutta kyseeseen voi tulla kirjan käyttäminen jatkotutkintotasolla (*graduate/LLM degree*). Tällöin *book proposalissa* on rohkeasti esitettävä tämä potentiaali, tyyliin "The book is not intended as an undergraduate textbook, but it would be ideal as a textbook [or additional reading] for LLM modules in International Commercial Law and Banking Law." (Mahdollisiin kursseihin viitattaessa kannattaa korostaa niin yleisiä kursseja kuin mahdollista, koska niitä on enemmän ja niillä on enemmän opiskelijoita.)

Markkinapotentiaalista riippuu myös kirjoittajan mahdollisuus taloudelliseen korvaukseen. On kuitenkin hyväksyttävä realiteetit: suuri osa akateemisista kirjoista on tappiollisia, ja nuoren tutkijan kirja on sitä mitä todennäköisimmin. Näin ollen on turha odottaa, että kustantajat maksaisivat kirjoittajalle suuria korvauksia (jos mitään), ellei kyse ole huomattavan tunnetusta kirjoittajasta. Populaari- ja bisneskirjallisuus on eri asia (siellä liikkuvat isot rahat), mutta se ei ole luontevin markkina oikeustieteilijälle.

b. *Book Proposal*: muutamia yksityiskohtia

Milloin *book proposal* tulisi tehdä? Euroopassa ja Englannissa on yleensä tapana, että ehdotus voidaan tehdä ennen kirjan valmistumista. Se ei ole välttämätöntä, mutta on syytä huomata, että päätöksen odotusaika on helposti vuoden verran. Jos siis käsikirjoitus on jo valmis, julkaiseminen voi viivästyä huomattavasti, mikä on tietyillä oikeudenaaloilla hyvin ongelmallista. Yhdysvalloissa tosin osa kustantajista harkitsee asiaa vain valmiin käsikirjoituksen pohjalta, mutta toisaalta ne voivat sallia käsikirjoituksen tarjoamisen useille kustantajille samaan aikaan.

Väitöskirjan julkaisemisen osalta on kuitenkin todettava, että pääsääntöisesti väitöskirjakäsikirjoitusta ei voi sellaisenaan julkaista kansainvälisillä kustantajilla (toisin kuin suomalaisessa oikeustieteessä on tapana). Ensinnäkin lähtökohta on se, että kustantajat pitävät väitöskirjoja liian

yksityiskohtaisina, eli tekstiä on ensin muokattava tiiviinpään ja helpommin luettavaan muotoon. Toiseksi, kun kyse on väitöskirjasta, kustantajat todennäköisesti haluavat, että se ensin hyväksytään väitöskirjana, ja vasta sen jälkeen otetaan kaupallisesti julkaistavaksi. Kokemus osoittaa, että yleensä englanninkielinen monografiaväitöskirja on ensin hyväksyttävä omapainoksena tai tulostenippuna.

Book proposaliin sisältyy seikkaperäinen esitys kirjan sisällöstä ja tavoitteista. Sitä laatiessa on syytä ottaa huomioon muutama asia:

- Pituus: useimmat kustantajat eivät mielellään julkaise yli *80 000 sanan* käsikirjoituksia. Jokainen sivu maksaa, ja lyhyitä kirjoja on helpompi myydä. Tiiviys ja rajaus ovat siis valttia. (Oxford University Press kuulemma ottaa pidempiäkin käsikirjoituksia, esim. 100 000 sanaa, mutta ylipituus on silloinkin miinusta.) Jos käsikirjoitus ei ole valmis, book proposaliin sisältyy hahmotelma todennäköisistä luvuista, missä on myös arvioitava niiden pituus ja kirjan kokonaispituus (*approximate word count*).
- Yleisö: kustantajien toimituskunnilla on yleisjuridinen koulutus. Tämä tarkoittaa, että toimituskunta ei todennäköisesti ole juuri sinun erityisalasi asiantuntija, joten taustoja on selitettävä huolellisesti – kenties enemmän kuin lopullisessa kirjassa. Kirjan synopsiksen pituus on noin 3 sivua.
- Kilpailu: ehdotuksessa on tehtävä selvitys kilpailevista julkaisuista, jotka ovat jo markkinoilla. On siis etsittävä jokainen kirja, joka kilpailee sinun kirjasi kanssa, ja kommentoitava niitä (esim. mitä niistä puuttuu, miksi sinun kirjasi osoittautuisi tärkeämmäksi ja voisi pärjätä kilpailussa). Tässä voi myös taktikoida: jos kyse on saman kustantajan kirjasta, voi yrittää esittää kirjat toisiaan tukevina ("this would be a companion volume").

5. Lopuksi

Tieteellistä julkaisemista oppii vain harjoittamalla sitä. Moni asia selkeytyy kokemuksen karttuessa. Rimaa ei siis pidä asettaa liian korkealle, eikä ole syytä pelätä, että englanninkielinen/kansainvälinen julkaiseminen olisi erityisen vaikeaa. Jos oma tutkimus on laadukasta, sen julkaiseminen englanniksi voi olla jopa helpompaa kuin suomeksi.

Olen laatinut tämän oppaan omien kokemuksieni pohjalta, minkä lisäksi olen oppinut runsaasti Panu Minkkiseltä hänen järjestämästään työpajasta sekä henkilökohtaisista keskusteluista.

Mikäli sinulla on erilaisia kokemuksia tai täydentäviä näkökulmia, niitä otetaan mielellään vastaan, jotta muutkin voisivat niistä hyötyä (oskari.juurikkala@gmail.com).